

КОСТЮШКО АННА АЛЕКСЕЕВНА, БАКАЛ ИННА ВАСИЛЬЄВНА.

Украинские физически-оздоровительные традиции в формировании здорового образа жизни подростков: теория и практика.

Статья посвящена исследованию проблемы формирования здорового образа жизни подрастающего поколения. Представлен анализ методологических исследований по формированию здорового образа жизни детей и молодежи в условиях общеобразовательного учебного заведения. Раскрыто содержание понятий «здоровье», «здоровый образ жизни», «физически-оздоровительные традиции». В статье охарактеризованы традиционные народные средства физического воспитания. Установлено, что украинские физически-оздоровительные традиции действенны и эффективны в формировании здорового образа жизни старших подростков. Представлены результаты диагностического исследования, проведенного среди старших подростков в условиях общеобразовательного учебного заведения. Ключевые слова: здоровье, образ жизни, здоровый образ жизни, формирование здорового образа жизни, традиции, физически-оздоровительные традиции, средства физического воспитания, старшие подростки.

KOSTIUSHKO GANNA, BAKAL INNA. *Ukrainian physical-recreation traditions in promoting healthy lifestyles for teenagers: theory and practice.*

The article investigates the problem of a healthy lifestyle of the younger generation. It presents the analysis of methodological studies on healthy lifestyle for children and youth in educational institution. It reveals the content of the concepts of «health», «healthy lifestyle», «physical-recreation traditions». This article describes the traditional folk means of physical education. It establishes that the Ukrainian physical-recreation traditions are efficient and effective in promoting healthy lifestyles of older teens. It presents results of the diagnostic study conducted among older teenagers in educational institution. It identifies prospects of using potential of Ukrainian physical-recreation traditions in the work of social teacher in promoting healthy lifestyle.

Keywords: health, lifestyle, healthy lifestyle, promoting healthy lifestyle, traditions, physical-recreation traditions, means of physical education, older teens.

УДК 378.184

Лю Сінь

**ПОЗНАВЧАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКТОР
СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ**

У статті розглядається актуальність проблеми включення студентів вищого навчального закладу у позанавчальну виховну діяльність з врахуванням їх потреб та інтересів як фахівця і як соціальної особистості. Підкреслюється, що необхідно спрямувати установки і цілі позанавчальної діяльності студентів не стільки на передачу інформації, скільки на формування і розвиток якостей громадянина, педагога, людини. Визначено переваги позанавчальної соціально-виховної діяльності з використанням мистецтва дизайну. Описано такі ефективні форми організації соціального виховання студентів у позанавчальній діяльності, як моделі соціального виховання: студія, майстер-клас, дизайнерська школа, факультетів, дизайн-театр тощо.

Ключові слова: позанавчальна діяльність, соціальне виховання, студенти, дизайн, мистецтво, мистецтво дизайну.

Практика соціального виховання у вищій школі дозволяє стверджувати, що ціннісно-орієнтаційний тип організації діяльності студентів характеризується глибоким осмисленням суспільних потреб щодо соціального розвитку особистості студента і конкретизацією вимог відповідно до педагогічних цілей кожного вищого навчального закладу. Реалізація певних ціннісно-орієнтаційних завдань виховання стає необхідною умовою багатоаспектної діяльності студентів, функціонування різноманітності виховних форм, взаємозв'язок і їх взаємодія.

Практичний досвід вищих навчальних закладів в організації соціально-виховної діяльності студентів засвідчує, що найчастіше проявляється бажання організувати багатоаспектний зміст діяльності на факультетському чи університетському рівні, оскільки це дозволяє реалізувати різні види і форми діяльності, включати в цей процес кураторів і педагогів, педагогізувати навколишнє середовище (будинки дитячої творчості, клуби за місцем проживання, центри художньої творчості, станції юних техніків, соціальні служби, арт-терапевтичні центри тощо).

На нашу думку, важливою умовою впливу на позанавчальну дизайнерську діяльність є формування домінуючого пізнавального інтересу, що стимулює використання позанавчального часу з метою накопичення практичного досвіду.

Метою статті є можливість розглядати позанавчальну дизайнерську діяльність як певну систему діяльності окремих груп студентів, об'єднаних за інтересами, як позааудиторну діяльність, в якій акумулюється життєдіяльність студентів. Як зазначає О. Леонтєв: «життєдіяльність – це складне, інтегроване, соціальне явище, яке акумулює в собі діяльність і спілкування, об'єктивні і суб'єктивні відносини, духовно-моральний потенціал колективну й особистості, здатний виступити джерелом соціального виховання особистості [1, с. 37].

Позанавчальна виховна діяльність виступає засобом формування соціальної вихованості студентів у тому випадку, коли вона надає їм достатньо можливостей для взаємодії з навколишнім світом. Отже, невід'ємною умовою формування соціальності студента є розвиток широких соціальних зв'язків.

У процесі визначення змісту, форм і методів соціального виховання студентів у їхній позанавчальній діяльності обов'язково враховуються: структура і зміст вільного часу, обсяг вільного часу, який вони спроможні витратити на суспільно-корисні справи; педагогічні вимоги й умови, що забезпечують удосконалення групових форм і відносин учасників позанавчальної діяльності; зміна позиції студентів у цьому процесі, що проявляються у зростанні самостійності і самодіяльності студентів та регулювання їх діяльності в умовах групи як об'єкта виховання.

Значним потенціалом для організації соціального-виховної діяльності і виховання дітей та молоді засобами мистецтва дизайну володіють різноманітні структури, які дозволяють розширювати додаткові знання й уміння студентів. Особливо актуальним процесом є створення програми додаткової освіти студентів завдяки поширенню варіативної освіти, яка орієнтує їх на вільний вибір не лише видів і форм діяльності, а й на вибір майбутньої спеціалізації (наприклад, дизайн одягу, дизайн внутрішнього середовища, дизайн території, дизайн букетів різного призначення, дизайн подарунків тощо).

Такий напрямок діяльності студентів у позанавчальній діяльності має свої переваги:

- «вирівнює» стартові можливості особистості як майбутнього фахівця;

- сприяє вибору студентом індивідуальної освітньої траєкторії і соціально значущої позиції;
- забезпечує студентів ситуацію успіху;
- сприяє більш повноцінній реалізації студентом своїх здібностей, інтересів і потреб;
- створює умови для реалізації соціальних ролей студентів, що і робить їх більш конкурентоздатними.

Позанавчальна соціально-виховна діяльність з використанням мистецтва дизайну має бути педагогічно орієнтованою діяльністю, оскільки студенти оволодівають уміннями і навичками раціонального самостійного регулювання позанавчальним часом, підпорядкованого підготовці до діяльності в майбутньому.

Усі можливі форми соціального виховання у позанавчальній роботі можна об'єднати в три групи за ознаками включення студентів в реальні соціально значущі відносини.

На перше місце слід поставити соціально значущі справи. Їх відрізняє можливість досягнення певного результату, корисного як для самих студентів, так і для інших людей. Прикладом таких справ можуть бути «школи дизайну» в школах інтернатного типу, студентські дизайнерські кооперативи, пересувні виставки авторських робіт, акції милосердя тощо.

Друге місце посідають такі позанавчальні форми виховної роботи, які більш спрямовані на розвиток особистісних якостей майбутніх спеціалістів. Скажімо, гра «Конкуренція професій», професійна гра «Презентація» авторських виробів, дискурс, «Право на існування прекрасного» тощо.

На третє місце ми поставили форми, в яких домінує дозвіллова діяльність, які також сприяють соціальному вихованню студентів, але при цьому не переслідується мета досягнення реального результату.

Таким чином, позанавчальна соціально-виховна діяльність студентів, з одного боку, забезпечує реалізацію їх інтересів і потреб, а з другого – сприяє формуванню в них готовності до реалізації соціальних функцій у суспільстві.

Виходячи із змін соціально-економічної і соціально-політичної ситуації в країні, відмова від ідеологізації в молодіжному середовищі, більш впевненого і широкого розвитку набуває оволодіння молоддю соціальним досвідом, розширення соціокультурних сфер життя, особистісною мотивацією дій і вчинків, оволодіння системою цінностей, що несуть в собі загальнолюдський, соціальний і груповий характер, передбачають впровадження демократичних і гуманістичних засад соціального виховання студентів вищої школи, зокрема:

- гармонізація загальнолюдських і реальних цінностей в організації виховної діяльності студентів;
- самореалізація, саморозвиток у позанавчальній роботі засобами мистецтва дизайну;
- включення студентів у реальні соціально значущі відносини і види діяльності;
- взаємозв'язок професійної реалізації і самоствердження у різних формах позанавчальної соціально-виховної діяльності.

Стрижнем сукупності принципів є забезпечення соціальної готовності студентів як громадян, спеціалістів, суб'єктів творчої діяльності, носіїв багатогранних людських цінностей.

Сьогодні вищі навчальні заклади орієнтовані не лише на професійну підготовку студентів, але й на формування їхньої особистої позиції, системи життєвих ідеалів, способів і форм самореалізації в суспільних відносинах. Запропонований Закон України «Про вищу освіту» [2] дозволяє реалізувати принцип гуманізації освіти не лише з метою досягнення індивідуальних професійних цілей, але й орієнтує на вирішення потреб студентів, сприяючи їх соціальному становленню. У зв'язку з цим досить переконливо простежується неминучість виявлення принципово нових форм, методів і засобів соціального виховання, орієнтованих на самореалізацію і саморозвиток особистості студента.

Враховуючи сучасну ситуацію, практика підказує: необхідно ефективно використовувати потенціали позанавчальної діяльності в соціальному вихованні, оскільки вона відкриває досить глибокі можливості для прояву особистісної ініціативи студентів, орієнтації особистості в соціальних відносинах і розвитку навичок соціально-комунікативної взаємодії.

Студенти, котрі включаються на добровільних засадах у позанавчальну соціально-виховну творчу діяльність, мають цілком усвідомлену мету – оволодіння способами і прийомами діяльності, найближчої до їх майбутньої професії, оволодіння необхідною системою фундаментальних знань, налагодження педагогічних емоційних відносин, реалізації потреб у спілкуванні, прагнення до успіху в діяльності, потреба у спілкуванні, прагнення до успіху в діяльності, потреба в самоствердженні, прагнення успіху в діяльності, потреба в самоствердженні. Без сумніву, домінування мотив посилює ефективність діяльності студента, особливо тоді, коли він співпадає з мотивом досягнення.

Без сумніву, однією із основних сфер організації соціального виховання студентів вищого навчального закладу є позааудиторна діяльність, яка надає студентові найбільше творчої свободи і має найбільші можливості для самореалізації молодої людини. Так, у працях вітчизняних (В. Беха, Р. Вайноли, С. Горбенка) і зарубіжних вчених (Н. Козлової, В. Лісовського, В. Попової та інших) автори переконливо доводять що позааудиторна діяльність є надзвичайно сприятливою сферою розвитку особистості, оскільки вона забезпечує активізацію суб'єктної позиції студента, стимулює взаємодію і спілкування з ровесниками і педагогами, сприяє розширенню досвіду використання знань, набутих у навчальному процесі, сприяє виробленню і корекції умінь щодо організації діяльності.

При цьому, як засвідчує практика, позааудиторна діяльність стає багатоаспектною базою для розвитку студента. До речі, В. Левін наголошує, що позааудиторна діяльність – це своєрідна умова для розширення життєвого простору, в якому при педагогічній підготовці студент переходить від соціальної ролі «учня» до ролі «професіонала» [9, с. 12] і здійснює пізнання реалій і самого себе, визначаючи орієнтири дій в нинішньому і майбутньому.

Аналіз практики і теоретичних міркувань про позааудиторну діяльність, про її можливості дозволив нам зробити припущення, що досить ефективною формою організації соціального виховання студентів у позанавчальній діяльності можуть бути моделі соціального виховання такі, як студія, майстер-клас, дизайнерська школа, факультетів, дизайн-театр тощо. Саме такі моделі, на нашу думку, дозволяють створити умови, які допомагають молодій людині активізувати власну потребу у відповідних знаннях, стимулюють постійну співвіднесеність отриманих знань з власними цілями і цінностями.

Особливостями, а точніше, специфікою зазначених моделей соціального виховання є те, що основним завданням реалізувати чисто внутрішню функцію спрямовану на задоволення потреб членів груп – учасників даного мікроколективу.

Особливість запропонованих соціально-виховних структури моделей в позанавчальній діяльності можна охарактеризувати за допомогою кількох ознак:

- 1) спільність творчої діяльності студентів у групах чи кожним окремо;
- 2) створення нетрадиційних дизайнерських форм, чому, безперечно, сприяє фантазування, мрії;
- 3) обов'язкова демонстрація результатів, створених спільно або кожним окремо;
- 4) допомога кожному знайти свій «Я – образ» як митця, так і педагога - організатора.

Враховуючи, що вищий навчальний заклад – це водночас і виховна інституція, а контингентом означених форм позааудиторної діяльності є студенти, котрі мають певний соціальний статус, то ми вважаємо за доцільне зробити акцент на особливостях соціально-виховної роботи в означених структурних моделях.

Участь студентів у студії, майстер-класах, дизайнерській школі тощо в рамках університету завжди носить характер спільності. Молоді люди підсвідому прагнуть потрапити в групу цікавих для них людей з метою спільного проведення вільного часу, отримання позитивного заряду і позитивних емоцій від процесу взаємодії.

Важливою особливістю функціонування позанавчальних соціально-виховних структур є те, що джерелом ідеї, ініціатором проектів дизайнерської діяльності в різних мікросоціумах (у вузах, ЗНЗ, школах інтернатного типу, клубах за місцем проживання тощо) є саме учасники даного процесу. Цю тенденцію ми безпосередньо пов'язуємо з потребою у задоволенні мотиву досягнення і мотиву самоствердження: «я це знаю», «я вмю», «я пропоную це іншим». Студент у такій ситуації є досить активним, ініціативним, прагне проявити себе у різних видах дизайнерської діяльності, оволодіти внаслідок власної діяльності чималим соціальним досвідом. Особливо це помітно, коли сам студент контролює власну діяльність та діяльність співучасників процесу.

Наступною особливістю моделі позанавчальної соціально-виховної (дизайнерської) діяльності є те, що умовно педагогом-організатором може виступати і студент (3-4 курсів), який може проводити заняття зі студентами 1-2 року навчання, незалежно від їхньої майбутньої професії, з школярами різного віку, з різними сім'ями (зокрема, з багатодітними сім'ями). І, природно, студенти у роботі з різним контингентом виконують різні соціальні ролі: педагога, вихователя, режисера і сценариста, художника і декоратора, лектора-історика і пропагандиста дизайнерського мистецтва.

Значущою особливістю є те, що позанавчальні форми соціально-виховної роботи, які пов'язані з дизайнерською діяльністю, – це не лише творчість і цікаве спілкування студентів, це ще і певний професійний компонент. Адже у процесі практичної діяльності будь-хто із учасників оволодіває необхідними навичками організації групи, взаємодії з різними людьми, спільної діяльності, спрямованої на створення конкретного дизайнерського виробу чи проекту.

Окрім того, якщо студент працює за програмою не менше двох років, він може виконувати роль керівника, помічника, наставника у середовищі школярів, вихованців будинків сімейного типу у плані їх творчої діяльності. Він не просто передає свої знання, але й навчається організовувати продуктивну роботу мікрогрупи, намагається знайти підхід до кожного учасника студії чи школи, зробити їх діяльність цікавою і яскравою.

Винятковим проявом для учасників позанавчальної дизайнерської діяльності є те, що у вищому навчальному закладі студента не обмежують чи навіть не забороняють брати участь в інших соціально-виховних видах діяльності, відмінних за інтересами і напрямками.

Відзначаючи особливості соціально-виховної роботи з використанням дизайнерської діяльності, слід звернути увагу на те, що зазначені форми можуть створюватись як для тривалого функціонування, так і для вирішення конкретного завдання (наприклад, це може стосуватись проведення майстер-класу перед проведенням конкурсу дизайнерських робіт студентів чи їх вихованців).

У підструктурах тривалого часу функціонування (студії, школи) темпоритм життєдіяльності змінюється залежно від ходу вирішення конкретного завдання. Після його вирішення може простежуватись певний спад у діяльності студентів. Тому для ефективної роботи доцільно спільно з учасниками планувати довготривалі і короткотривалі проекти, в яких завжди знайдеться місце для студентів різного рівня прояву соціальної активності і дизайнерських умінь та навичок (наприклад, підготовка подарунків для малюків зі школи інтернатного типу, підготовка листівок-вітання для педагогів і друзів чи розробка проекту оформлення приміщення для свят, тематичних заходів).

Зазначене вище дозволяє висловити думку про те, що у таких організаційних формах та соціально-виховних підструктурах відбувається активне стимулювання самодіяльності, творчої активності, накопичення студентами знань і вмінь, оволодіння самостійністю і відповідальністю при виготовленні дизайнерських авторських робіт. Окрім того, зазначені моделі-форми у соціально-виховній діяльності, на нашу думку, повинні існувати не лише заради навчання студентів дизайнерському мистецтву та створенню дизайнерських продукції, а заради спілкування, творчого процесу, спрямованого на отримання не лише особистого, але й визнаного спільнотою результату, що дуже важливо для молоді в студентському віці.

Вивчення особливостей соціального виховання студентів у процесі їх дизайнерської діяльності дозволило нам визначити її педагогічні функції: орієнтація особистості у рамках соціальних відносин, які проявляються в різних видах соціально-виховної діяльності; створення простору для соціальних відносин; забезпечення можливості надбання позитивного досвіду у соціальній взаємодії з різними групами дітей і молоді, сприяння реабілітації та корекції поведінки у творчому процесі її дизайнерської діяльності; сприяння інтенсивному творчому соціально орієнтованому відпочинку тощо.

Враховуючи наявну ситуацію у сфері соціально-виховної роботи у вищих навчальних закладах України, в останні два-три роки постала правомірна потреба щодо посилення уваги до організації соціально-виховної діяльності при підготовці фахівців різних спеціальностей і звернути при цьому увагу на ті спеціальності, які за своєю природою і змістом дозволяють розширити мережу засобів педагогічного впливу на дітей та молодь. Це стосується різних соціокультурних спеціальностей, зокрема мистецьких, дизайнерських, художньо-прикладних тощо.

Слід звернути увагу ще на одну специфіку соціально-виховної діяльності, суть якої полягає в домінуванні особистих інтересів і нахилів, її емоційного забарвлення, педагогічної доцільності організації і водночас – відсутності безкінечного контролю. Соціально-виховна діяльність «самооцінна і самоцінна», вона не виступає як підготовка до іншого виду діяльності, а в ідеалі – служить розвитку здібностей, реалізації інтересів, духовному, творчому розвитку.

Вивчаючи суть і особливості соціально-виховної діяльності завдяки включенню студентів у різноаспектні види творчої діяльності, ми вважали за доцільне виявити й обґрунтувати *напрямки, етапи, педагогічні умови*, в яких має розгортатися означена діяльність.

Серед розмаїття напрямків соціального виховання найбільш важливими на наш погляд можна назвати такі:

- індивідуальна підтримка студентів у виборі виду позанавчальної діяльності;
- створення комфортних мікрогруп для роботи над соціально-виховними проектами;
- розробка перспективного проекту, в основі якого лежить мистецтво дизайну;
- практична орієнтація дизайнерської діяльності студентів як фактор особистісного розвитку;
- поєднання різнобічної роботи, сприйнятної як окремими особами, так і творчими групами;
- орієнтація впливу дизайнерської діяльності на зміст дозвілєвої діяльності і навпаки;
- забезпечення і підтримка суб'єкт-суб'єктної взаємодії студентів різних спеціальностей у різному мікросоціумі, але за умови реалізації наявності спільного дизайнерського проекту;
- забезпечення готовності студентів до відповідальної самоорганізації, саморозвитку власного життя в період навчання у вищому навчальному закладі;
- соціально-педагогічна допомога студенту розвивати почуття соціальної відповідальності, виконавської дисципліни;
- орієнтація теоретичної і практичної роботи студентів у позанавчальній діяльності на оволодіння соціальним досвідом завдяки посиленню міри їх самостійності в організації і використанні дизайнерської діяльності як педагогічного чинника.

Таке бачення соціального виховання студентів у позанавчальній діяльності потребує визначення основних етапів позанавчальної дизайнерської діяльності. При цьому ми схильні до того, щоб навчати студентів самостійно наповнювати змістом кожен із етапів.

Перший етап передбачає розробку і підготовку дизайнерського проекту. Окрім творчого самовираження, даний процес включає студентів у різні види самостійної роботи (вивчання літератури, культури, художньо-прикладного мистецтва).

Другий етап дозволяє здійснювати реалізацію проекту. На цьому етапі використовуються в основному репродуктивні методи: активне сприйняття інформації, запам'ятовування логіки дій при виконанні роботи, відтворення (репродукування) навчальної інформації в усній формі практичної діяльності чи за допомогою наочних методів; створення ситуації успіху в практичній роботі, використання методів рольової гри з метою зміни (чи збереження) у студентів рольових функцій діяльності.

Третій етап – це захист дизайнерського проекту, який розвиває такі необхідні якості, як уміння чітко, аргументовано і переконливо доводити свою точку зору, послідовно і логічно описати процеси підготовки реалізації проекту, довести доцільність застосування тих чи інших методів, засобів, що потребує навичок комунікативної взаємодії зі слухачами.

На цьому етапі також використовуються методи стимулювання, мотивації до створення нового, словесні методи (доповідь, бесіда, пояснення), метод демонстрації у поєднанні зі словесною формою презентації.

Змістова характеристика зазначених етапів поставила перед нами завдання: реалізувати дані етапи можна шляхом впровадження конкретних педагогічних умов. Щоб розкрити суть педагогічних умов, ми використали результати різних досліджень в

яких пропонується кілька відносно самостійних варіантів педагогічних умов, зокрема, наявність:

1. Вихованця (студент – об'єкт педагогічної діяльності).
2. Суб'єкта педагогічної діяльності (педагог, студент старшого курсу).
3. Спільної діяльності вихованців.
4. Ставлення об'єкта до діяльності.
5. Внутрішнього середовища освітнього закладу.
6. Зовнішнього середовища і взаємодії з ними.
7. Управління педагогічною діяльністю, відносинами, середовищем, особою.

Розглянуті нами окремі складові соціального виховного процесу позанавчальної роботи (напрями, етапи, умови) в комплексі є теоретичним обґрунтуванням професійного становлення майбутнього дизайнера. А отже, аналітичне дослідження дозволяє стверджувати, що смислові акценти сучасної освітньої діяльності в Україні зміщені за своєю спрямованістю: «з формування у студентів притаманних для даного суспільства умінь на становлення у студентів системи професійних умінь і навичок здійснення виховного процесу. А відтак професійне становлення особистості відображає свідому діяльність студента, який бере на себе відповідальність за виконання ще й соціальних функцій» [9].

Отже, професійне становлення майбутнього фахівця відбувається у процесі накопичення досвіду вирішення соціально-виховних задач, що відображають специфіку професійно-виховної роботи. Це дозволяє говорити про персональну самореалізацію студентів у процесі професійного становлення.

Водночас мова може йти не просто про якісь зміни у його пізнавальних можливостях, а про те, які завдання студент може і зможе вирішувати і як він це може робити, оскільки метою студента завжди є реалізація можливостей саморозвитку, а «соціальна діяльність стає реальною особистісною потребою» [7, с. 67]. До того ж соціальна активність студента передбачає уміння переборювати буденні уявлення й обмеження в діяльності з метою вільного пошуку нового, більш повноцінного власного прояву.

Висловлена нами думка перегукується з положеннями різних вчених, які доводять, що смисл позанавчальної діяльності стає цілісною базою різнобічного розвитку людини оволодіння здібностями для творчих дій, пізнання, спілкування, розширює життєвий простір, пізнання самого себе.

Аналіз специфіки позанавчальної виховної діяльності, в основі якої лежить мета соціального виховання засобами мистецтва дизайну, дозволяє нам висловити думку про можливість використання таких моделей-форм соціального виховання, як студія, дизайнерська школа, майстер-клас.

Використана література:

1. Леотьев А.Н. Деятельность. Сознание. Личность. – М.: Изд. Центр, 2004 – 352 с.
2. Закон України «Про вищу освіту» <http://zakon3roda.gov.ua/laws/show>
3. Бех І.Д. виховання в сучасній соціально-освітній ситуації. – У2-х томах. – Виховання особистості. Т2. – С. 17-29.
4. Вайнола Р.Х. Деякі аспекти формування та розвитку творчої особистості засобами дискусійних форм соціально-педагогічної діяльності // Проблеми педагогічних технологій.: зб. наук. пр.–Луцьк. – 2004. - С. 37-45.
5. Горбенко С.С. Нравственно-эстетическое воспитание младших подростков средствами народного художественного творчества (в условиях учебной и

внеклассной работы): дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.01 Киевский гос. пед. ин-т им. А. М. Горького. - Киев, 1984. - 191 с.

6. Козлова Т.В. Педагогические условия социального воспитания школьников во внеучебной деятельности: дисс. канд. пед. наук: 13.00.01. –Оренбург, 2004.

7. Лісовський В.Т. Динамика социальных изменений // Социологические дослідження. – 1998. - № 5. – С.98-104.

8. Слостёнин В.А., Подьмова Л.С. Педагогика: инновационная деятельность. – М.: Магистр, 1997. – 308 с.

ЛЮ СІНЬ. Внеучебная деятельность как педагогический фактор социального воспитания.

В статье рассматривается актуальность проблемы включения студентов высшего учебного заведения в внеучебную воспитательную деятельность с учетом их потребностей и интересов как специалиста и как социальной личности. Подчеркивается, что необходимо направить установки и цели внеучебной деятельности студентов не столько на передачу информации, сколько на формирование и развитие качеств гражданина, педагога, человека. Определены преимущества внеучебной социально-воспитательной деятельности с использованием искусства дизайна. Проведенный анализ специфики внеучебной воспитательной деятельности, в основе которой лежит цель социального воспитания средствами искусства дизайна. Описаны эффективные формы организации социального воспитания студентов во внеучебной деятельности, как модели социального воспитания: студия, мастер-класс, дизайнерская школа, факультетов, дизайн-театр и тому подобное.

Ключевые слова: внеучебная деятельность, социальное воспитание, студенты, дизайн, искусство, искусство дизайна.

LIU SIN. Extracurricular activity as a pedagogical factor of students' social education.

In the article the relevance of the inclusion of higher education students in extracurricular educational activities taking into account their needs and interests as a professional and as a social individual. Emphasized the need to direct the installation and goals extracurricular activities of students not only to transfer information as to the formation and development of quality citizen, teacher, man. Advantages extracurricular social and educational activities using art design. The analysis specifics extracurricular educational activities based on the goal of social education through art design. Described as effective forms of social education of students in extra-curricular activities like social education model, studio, workshop, design school, faculty, design, theater and more.

Keywords: Extracurricular activities, social education, students, design, art, art design.

УДК 351.778.5

Мирошніченко Н.О.

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОФОРІЄНТАЦІЯ МОЛОДІ З ІНВАЛІДНІСТЮ В УМОВАХ РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО ЗАКЛАДУ

Статтю присвячено проблемам профорієнтації молодих осіб з інвалідністю в умовах реабілітаційного закладу. В статті розглядаються складові профорієнтації в умовах реабілітаційних центрів з метою формування у молодій особи з інвалідністю